

Міністерство освіти і науки України
Кіровоградська льотна академія
Національного авіаційного університету

**Матеріали
III Міжнародної
науково-практичної
конференції**

*«Управління високошвидкісними рухомими
об'єктами та професійна підготовка операторів
складних систем»*

Кіровоград, 2014

Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Управління високошвидкісними рухомими об'єктами та професійна підготовка операторів складних систем» 27-28 листопада 2014 року, Кіровоград. – Вид-во КЛА НАУ, 2014, – 324 с.

Організаційний комітет:

Голова:

Неділько С.М. – начальник Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету, д.т.н., професор.

Заступники голови:

Обідін Д.М. – заступник начальника Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету з навчальної та наукової роботи, д.т.н., професор;

Неділько В.М. – директор Науково-виробничого інституту аеронавігації Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету, к.т.н., доцент;

Сидоров М.В. – завідувач наукового відділу Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету, к.пед.н., с.н.с.

Відповідальний секретар:

Козловська О.А. – с.н.с. наукового відділу Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету.

Члени оргкомітету:

Антонов П.Ц. – декан факультету автоматики і обчислювальної техніки Технічного університету Варна (Болгарія), к.т.н., доцент;

Баранов Г.Л. – заступник директора Центрального науково-дослідного інституту навігації та управління (м.Київ), д.т.н., професор;

Барабаш О.В. – завідувач кафедри вищої математики Державного університету телекомунікацій (м.Київ), д.т.н., професор;

Гецов П.С. – директор Інституту космічних досліджень та технологій Болгарської академії наук, (м.Софія), д.т.н., професор;

Залевський А.В. – декан факультету менеджменту Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету, к.т.н., доцент;

Калкаманов С.А. – професор кафедри електричного транспорту Харківського національного університету міського господарства ім. О.М. Бекетова, д.т.н., професор;

Кіліан М. – завідувач кафедри розвитку та будівництва Університету прикладних наук Вайєнштефан-Трієздорф (Німеччина), доктор інженерних наук, професор;

Кушнір О.О. – помічник начальника академії з громадських зв'язків, к.пед.н.;

Макєєва Т.І. – професор кафедри безпека життєдіяльності Санкт-Петербурзького державного університету цивільної авіації, к.т.н., доцент;

Маклаков Г.Ю. – професор кафедри інформаційних технологій Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету, д.т.н., професор;

Москвичов В.В. – перший заступник начальника Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету, к.т.н.;

Невиніцин А.М. – декан факультету обслуговування повітряного руху Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету, к.т.н., доцент;

Сметанська І. – завідувач кафедри комп'ютерних систем Університету прикладних наук Вайєнштефан-Трієздорф (Німеччина), доктор інженерних наук, професор;

Українець Є.О. – професор кафедри конструкції та міцності ЛА та двигунів Харківського університету повітряних сил ім. І.Кожедуба, д.т.н., с.н.с.;

Хращевський Р.В. – завідувач кафедри аеронавігації Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету, д.т.н., професор;

Шульгін В.А. – декан факультету льотної експлуатації Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету, к.т.н., доцент.

За достовірність та науковий зміст викладеного матеріалу відповідають автори.

К.В. Суркова, Х.І. Миго Аналіз професійних програм планування та контролю за виконанням польотів	111
А.В. Козак Модель предоставления знаний для прогнозирования сценариев развития авиационных происшествий.....	113
О.В. Артеменко, Ю.С. Никитина Разработка автоматизированной обучающей системы по теме «Документы ICAO».....	115
А.В. Полищук Применение методов исследования стресса в авиации	117
Н.И. Пивень, Е.А. Редозубова, Я.О. Фурдуй От оценки профессионально важных качеств к диагностике психических состояний абитуриентов.....	120
Ю.В. Сікірда Організація виробничої та переддипломної практик менеджерів міжнародних авіаційних перевезень та міжнародного авіаційного туризму	123
К.Ю. Сурков Порядок определения факторов сложности управления воздушным движением.....	126
М.І. Півень Автодидактичні навички як компонент психолого-педагогічної компетентності курсантів	128
А.В. Ищенко, В.Н. Подкопайло, Н.И. Пивень, А.А. Редозубов Физическая работоспособность абитуриента как структурная единица профессионально-психологического отбора будущих авиационных спасателей.....	131
А.Н. Невиницын, И.О. Чебан Полет в режиме постоянного снижения	136
Л.М. Промоскаль Развитие качества силы как целостный процесс формирования психофизиологической надежности курсантов-пилотов.....	137
Л.Д. Свиріпа Шляхи обґрунтування цільової моделі системи фізичної підготовки майбутніх авіаційних спеціалістів	139
С.М. Таран Педагогічні умови ефективної професійної підготовки авіаспеціалістів засобами фізичної культури	142
Т.С. Плачинда Самоконтроль в процесі професійної підготовки авіаційних фахівців.....	144
І.З. Скловський, О.І. Скловська Проблема культурної адаптації в процесі професійної підготовки операторів складних систем	146
В.І. Аксьонова Методологічні засади міжкультурної комунікації у процесі професійної підготовки операторів складних систем.....	148
В.І. Аксьонова Проблеми міжкультурної комунікації в процесі професійної підготовки операторів складних систем в умовах культурної глобалізації (в контексті когнітивної лінгвістики).....	150
В.Г. Воронаєва Творчість як біполярний компонент самовдосконалення особистості у системі професійної підготовки операторів складних систем	152
В.Г. Воронаєва Толерантність як світоглядне кредо ціннісних орієнтацій та складова формування політичної свідомості особистості у системі професійної підготовки операторів складних систем.....	154

Проблеми міжкультурної комунікації в процесі професійної підготовки операторів складних систем в умовах культурної глобалізації (в контексті когнітивній лінгвістиці)

Сучасні умови культурної комунікації вимагають нових підходів до аналізу складного і суперечливого феномена міжкультурної комунікації, в процесі аналізу якої виникає багато проблем:

- Які фактори допомагають комунікації в процесі професійної підготовки операторів складних систем і які утруднюють спілкування?
- Як співвідносяться між собою мова і культура?
- Який вплив мови на формування особистості?
- Як формуються в мові і комунікації національний характер і національний менталітет?
- Чому весь світ занепокоєний проблемами міжкультурного спілкування і міжкультурних конфліктів?
- Що спонукало С.Хантінгтона передбачити третю світову війну як війну культур і цивілізацій, а не політичних і економічних відносин?

Аналізуючи ці проблеми, слід пояснити причини, що породили явища песимізму і оптимізму у їх взаємозв'язку [1].

Об'єктивно-цивілізаційні причини.

До причин такого роду слід віднести, перш за все, якісні зміни в людській цивілізації, які сьогодні прийнято називати інтернаціоналізація і глобалізація. «Об'єктивними» вони називаються у тому смислі, що складають зовнішні умови цілих поколінь людей, що проживають на цій планеті, і які не залежать від волі людей [2, С. 8 – 9]. Вони охоплюють такі проблеми, як: 1) необхідність економічної кооперації (утворення міжнародних економічних зон, мультинаціональних концернів, спільних підприємств); 2) зростання проблем, для вирішення яких необхідна міжнародна співпраця (ядерна загроза, парниковий ефект, забруднення оточуючого середовища тощо); 3) політична інтеграція (утворення воєнно-політичних і просто політичних блоків, міжнародних організацій, партійних блоків); 4) інтеграція культурна і спортивна (міжнародні змагання, фестивалі, гастролі, турне); 5) виникнення світових транспортних мереж (повітроплавання, автомобільне і залізничне сполучення); 6) розвиток світових інформаційних мереж (Інтернет, супутникове телебачення); 7) зростаюча демографічна мобільність населення (переїзди у зв'язку з пошуками роботи, економічна і політика еміграція, масовий туризм). Проте тільки перерахованими причинами об'єктивно-цивілізаційного характеру пояснити бум міжкультурної комунікації неможливо, так як буття людини – це буття можливостей [3, 17 с.].

Суб'єктивно-цивілізаційні причини.

Суб'єктивно-цивілізаційні причини описують ситуації, в яких причини проблем міжкультурної комунікації викликані внутрішніми, іманентно властивими їм закономірностями. До причин такого характеру слід віднести процеси гуманізації соціального життя і лібералізації суспільної думки, які починають бурхливо розвиватися з 50-х рр. ХХ ст. у всьому світі і породжують міжкультурну комунікацію як спілкування між різними представниками культур, контактами між людьми, що викликані суб'єктивними переживаннями людей. Міжкультурна комунікація потребує пояснення термінів «культурний концепт» і «культурний стандарт». В когнітивній лінгвістиці під концептом розуміється оперативна змістовна одиниця пам'яті, ментального лексикону, концептуальної системи і мови мозку, всієї картини світу, відображеної в людській психіці; модель, що відображає зміст такої одиниці. Багато дослідників підкреслюють значущість таких факторів

у формуванні концептів, тобто розглядають концепт як багатовимірне культурно-значуще соціопсихічне утворення у колективній свідомості, опредмечене у тій чи іншій формі. Таким чином, концепт сприймається як явище по своїй природі культурно детерміноване, як згусток культури у свідомості людини; те, у виді чого культура входить у ментальний світ людини. Своєрідність національно-культурних стандартів особливо гостро сприймається у міжкультурній комунікації, коли курсант стикається з неочікуваною для людини ситуацією/поведінкою співрозмовників. Щоб зрозуміти причину неочікуваності комунікативних проблем і тим більше оволодіти чужим для себе культурним стандартом, необхідно знайти відповідь на те чому люди іншої культури дотримуються саме таких правил і поважають саме такі цінності. Слід особливо підкреслити, що в умовах культурної глобалізації виникає проблема міжкультурної комунікативної компетенції, яка означає не просто розширення мовленнєвої комунікативної компетенції, а принципову побудову на екстралінгвістичній основі [4, 468 с.]. Це означає, що майбутній авіафахівець повинен будувати своє спілкування з іншими людьми, які належать до інших культур, виходячи із знання специфіки цих культур. На практиці більшість людей сприймають рідний культурний стандарт як єдино можливий і правильний, що називається етноцентризмом.

В той же час міжкультурна комунікація – це «взаємодія свідомостей» (М. Бахтін), що породжують різні проблеми акультурації: 1) асиміляція (людина повністю приймає норми і цінності чужої культури); 2) сепарація (негація чужої культури при збереженні ідентифікації тільки зі своєю культурою); 3) маргіналізація (втрата ідентичності з власною культурою і відсутність ідентифікації з культурою більшості); 4) інтеграція (ідентифікація як з власною, так і новою культурою). Результатом і метою акультурації являється довгочасна адаптація до життя у чужій країні, яка розвивається у наступних формах: 1) соціопсихологічна; 2) соціокомунікативна; 3) економічна. Ідентичність – це усвідомлення людиною своєї належності до будь-якої групи, яка дозволяє виявити своє місце в соціокомунікативному просторі і вільно орієнтуватися в оточуючому світі. Культурна ідентичність здійснює певний вплив на процес міжкультурної комунікації [5, 140 с.].

Міжкультурна комунікація – це смисловий і ідеально-змістовний аспект соціальної і культурної взаємодії. дії, змістовно орієнтовані на їх смислове сприйняття, називають комунікативними. Основна функція комунікації досягнення соціальної і культурної ідентичності при збереженні індивідуальності і кожного її елемента [6, С. 170 – 177]. Міжкультурна комунікація базується на онтологічних, екзистенціальних засадах, направлених на досягнення розуміння, діалогу, толерантності між людьми, культурами, цивілізаціями.

Література

1. Лепський М.А. Взаємозв'язок оптимізму та песимізму: проблема соціальної перспективи. Дис.... д-ра філос.наук: 09.00.03 / Максим Анатолійович Лепський. - Запорізький національний університет, 2006.
2. Маркс К. Манифест коммунистической партии / К. Маркс, Ф. Энгельс. – Избранные сочинения. В 9-ти т. Т. 3.
3. Мегрелішвілі М.О. Буття людини як буття можливостей: соціально-філософський аналіз: Автореф. дис. канд. філос. наук: 09.00.03/ Запорізький національний університет.- Запоріжжя. – 2004. – 17 с.
4. Мосионжник Л.А. Антропология цивилизаций / Леонид Авраамович Мосионжник. – Кишенев: Высшая Антропологическая школа, 2006. – 468 с.
5. Нестеренко Г.О. Особистість у нелінійному суспільстві: [монографія] / Галина Олегівна Нестеренко. – Запоріжжя: Просвіта, 2004. – 140 с.
6. Аксьонова В. И. Трансформация личности от языковой к коммуникативной как условие становления межкультурной коммуникации глобального социума // Малышевские чтения: Материалы всероссийской научной конференции в 2-х т. Т.2/ Старооскольский филиал ФГБОУ ВПО МГРИ-РГГ РУ / ИПК «Кириллица». – Старый Оскол, - С.170 – 177.